

Tjänsteskrivelse

2026-06-01

Joel Smedberg | Verksamhetschef
IFO/FS

Dnr 189894

0734-64 74 22 |

joel.smedberg@bollebygd.se

Insatser utan behovsprövning (IUB) - Budget- och skuldrådgivning**Förslag till beslut**

Socialnämnden beslutar att införa budget- och skuldrådgivning som en insats utan behovsprövning enligt 11 kap. 5 § Socialtjänstlagen (2025:400), i enlighet med förvaltningens förslag.

Ärendet**Sammanfattning**

Förvaltningen föreslår att budget- och skuldrådgivning införs som en insats utan behovsprövning i Bollebygds kommun. Syftet är att öka tillgängligheten till tidigt och förebyggande ekonomiskt stöd, sänka trösklarna till socialtjänsten samt motverka överskuldsättning och ekonomisk utsatthet. Förslaget ligger i linje med den nya socialtjänstlagen (2025:400).

Bakgrund

Den 1 juli 2025 trädde den nya socialtjänstlagen (2025:400) i kraft. Lagen syftar till att skapa en mer tillgänglig, flexibel och förebyggande socialtjänst. En central förändring är att kommuner ges möjlighet att erbjuda vissa insatser utan behovsprövning. Genom att erbjuda budget- och skuldrådgivning som en öppen insats, utan krav på föregående behovsprövning, ges kommunen möjlighet att nå invånare i ett tidigt skede. Detta kan bidra till att förebygga att ekonomiska

svårigheter utvecklas till mer omfattande problem, såsom psykisk ohälsa, behov av försörjningsstöd eller vräkning. Erfarenhet visar att tidiga insatser både är mer effektiva och mer kostnadseffektiva än åtgärder som sätts in i ett senare skede.

Syfte och mål

Syftet är att förbättra tillgången till ekonomisk rådgivning genom att avskaffa kravet på föregående utredning, vilket bidrar till att sänka trösklarna för att söka stöd. Därigenom skapas förutsättningar för att invånare tidigt ska kunna få ett tillgängligt och tryggt stöd i ekonomiska frågor. Insatsen syftar vidare till att förebygga att ekonomiska svårigheter fördjupas över tid samt till att minska det stigma som kan vara förknippat med kontakt med socialtjänsten. På längre sikt bedöms åtgärden bidra till ökad egenmakt och en mer stabil ekonomisk situation för den enskilde.

Dokumentation och rättssäkerhet

Stödet ska inledningsvis erbjudas på rådgivande basis och utgör då en serviceinsats som inte omfattas av krav på individuell dokumentation. Detta möjliggör ett tillgängligt stöd där den enskilde kan ta kontakt utan att formellt bli föremål för handläggning.

Om det i kontakten framkommer behov som leder till att ett ärende aktualiseras och en insats inleds, ska dokumentation ske i enlighet med gällande lagstiftning. Detta säkerställer rättssäkerhet, möjlighet till uppföljning samt kvalitet i handläggning och genomförande.

I linje med den nya socialtjänstlagen, där dokumentation som huvudregel ska ske för insatser, tydliggörs här skillnaden mellan rådgivande service och ärenden där en insats påbörjas. Den enskilde ska löpande informeras om insatsens karaktär, när dokumentation blir aktuell samt vilka rättigheter och skyldigheter som följer.

Insatsens omfattning och genomförande

- Målgrupp: Kommuninvånare i Bollebygds kommun som önskar stöd med sin hushållsekonomi, budgetering eller hantering av skulder.
- Innehåll: Rådgivningen omfattar praktisk hjälp med budgetuppställning, skuldsaneringsfrågor och kontakt med fordringsägare. Insatsen ges genom enskilda samtal med budget- och skuldrådgivare.
- Genomförande: Stödet anpassas efter individens behov och syftar till att stärka personens förmåga att hantera sin ekonomi självständigt.

Ekonomiska förutsättningar

Åtgärden förväntas inte medföra någon ökad ekonomisk påverkan. På längre sikt bedöms insatsen bidra till minskade kostnader genom ett minskat behov av ekonomiskt bistånd och färre vräkningar.

Bedömning

Förvaltningen bedömer att budget- och skuldrådgivning som IUB är ett strategiskt och kostnadseffektivt ställningstagande. Genom tidiga insatser minskar risken för att problematik fördjupas, vilket sparar resurser för både individen och samhället. Det bidrar till en hållbar socialtjänst där fokus skiftas från omfattande utredningar till direkt hjälp och förebyggande arbete.

Barnkonsekvensanalys

Förslaget bedöms ha positiva effekter för barn som lever i ekonomiskt utsatta hushåll. Genom att vårdnadshavare ges möjlighet till tidigt ekonomiskt stöd kan familjens ekonomiska situation stabiliseras. Åtgärden bedöms därmed vara förenlig med principen om barnets bästa.

Beslutsunderlag

- Insatser utan behovsprövning (IUB) - Budget- och skuldrådgivning, tjänsteskrivelse 2026-06-01

Tjänsteskrivelse

2026-06-01

Skickas till

Verksamhetschef IFO/FS

Enhetschef IFO Vuxen

BOLLEBYGDS KOMMUN

Socialförvaltningen

Rickard Olsson

Förvaltningschef

Joel Smedberg

Verksamhetschef IFO/FS